

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ - ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

ОКОНЧАТЕЛЕН МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

на Стратегията за ВОМР за изпълнение на задълженията на СНЦ „МИГ
НОВИ ПАЗАР - КАСПИЧАН“ - оценка на изпълнението на Стратегията

септември 2025 г.

Оценката е разработена в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-150/21.10.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие“ на Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

Съдържание

1. Въведение.....	3
1.1. Методология.....	4
1.2. Цели на оценката	11
2. Анализ на изпълнение на СВОМР	13
2.1. Цели на оценката	13
2.2. Изпълнение на СВОМР	18
2.3. Ефективност на процеса на управление и администриране на СВОМР	20
2.4 Изпълнение на индикаторите по отношение на цялостното прилагане на СВОМР	21
2.5.Изпълнение на индикаторите по мерки	26
2.6.Анализ на изпълнението по години и обособени територия	48
3. Изводи и препоръки	47
Използвани източници на информация:	59
Използвани съкращения	60

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият документ представлява оценка за прилагането на Стратегия за Водено от общностите местно развитие (СВОМР) на СНЦ „Местна инициативна група Нови пазар – Каспичан“ (МИГ).

Стратегията за Водено от общностите местно развитие на територията на общините Нови пазар и Каспичан е одобрена за изпълнение със Споразумение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД 50-150 от 21.10.2016 г., сключен между Министерство на земеделието и Сдружение „Местна инициативна група Нови пазар - Каспичан“ по подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) 2014 – 2020 г.

Прилагането на СВОМР за програмния период 2014-2020 г. стартира след подписването на споразумение за одобрение на МИГ през м. октомври 2016 г., с което първоначално разработеният график на прилагане се измества и се съкращава времето за договаряне на средствата по СВОМР. Наложените държавни ограничения, свързани с пандемията „КОВИД 19“ във времето също обективно забавят изпълнението на Стратегията. С удължаване срока на действие на СВОМР констатираната забава е компенсирана.

През периода на оценка на СВОМР са сключени анекси

- На 23.05.2018 г. е сключено Допълнително споразумение/анекс за изменение на стратегията за ВОМР;
- На 09. 07.2019 г. е сключено Допълнително споразумение/анекс за изменение на стратегията за ВОМР;
- На 20.10.2021 г. е сключено Допълнително споразумение/анекс за увеличение на първоначалния размер на бюджета на СВОМР със 799 000 лв. по подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“. Като общият бюджет от 2 933 745 лева нараства на 3 732 745 лева и удължаване на срока на действие до 30.06.2025 г.;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

- На 21.09.2023 г. е сключено Допълнително споразумение/анекс за промяна във финансовия план;
- На 04.07.2024 г. е сключено Допълнително споразумение/анекс за удължаване на срока на СВOMP до 15.09.2025 г., както и за увеличаване размера на текущите разходи и разходите за популяризиране на Стратегията от 1 091 915 лв. на 1 208 670,14 лв.

Настоящата оценка обхваща периода на прилагане на СВOMP от м. октомври 2016 г. до 10 септември 2025 г.

Оценката се базира на информацията от:

- Мониторинг на изпълнението, извършван от МИГ на базата на данни на МИГ, справки, регистри и др.);
- Междинна оценка (за периода октомври 2016 – октомври 2023 г.);
- Проучване сред всички бенефициенти;
- Квотно проучване сред пълнолетното население на територията;
- Други документи – проучвания и анализи на територията на двете общини и т.н.

1.1. **Методология**

Съгласно заложеното в СВOMP на МИГ „Нови пазар – Каспичан“ мониторингът се определя като дейност по систематичното и непрекъснато събиране, анализ и използване на информация с цел управленски контрол, идентифициране и предприемане на корективни действия при изпълнението на Стратегията за ВOMP на МИГ.

В контекста на ЕС, оценяването се разбира като преценка на публичната намеса в развитието, съобразно резултатите, въздействията и нуждите, които намесата цели да задоволи. Оценяването е систематична дейност, която се извършва на основата на обективни стандарти и критерии и може да се прилага към политика, стратегия, програма или проект.

Оценката се определя като периодична проверка на съответствието, ефективността, ефикасността, въздействието, икономическата и финансова

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

жизнеспособност и устойчивостта на Стратегията за ВОМР на МИГ в контекста на планираните цели.

Оценката е и независим външен процес, който се подчинява на принципите за безпристрастност, независимост, правдоподобност, прозрачност, полезност и участие на заинтересованите страни. Нейното планиране включва подбор на методи за събиране на данни, идентифициране.

Съобразно Стратегията за ВОМР наблюдението и оценката ще отчетат напредъка в прилагането на Стратегията, чрез базовите индикатори, финансовите индикатори /брой и стойност на подадените заявления, брой и стойност на одобрените заявления, брой и стойност на сключените договори, брой и стойност на подадените искания за плащане, брой и стойност на одобрените искания за плащане, брой и стойност на успешно приключилите проекти/ както и индикаторите за резултати на СМР.

Предвид гореизложеното, в настоящия документ са идентифицирани методите, формулирани са въпросите за оценка и етапите на осъществяване на оценката.

Наблюдение

Наблюдението (мониторинг) е основният инструментален методически подход за извършване на оценката, доколкото същата се извършва въз основа на данните и информацията, събрани чрез него. Мониторингът представлява систематично проследяване на дейността на МИГ в двете основни насоки: 1) подготовка и подбор на проекти и 2) популяризиране. Мониторингът генерира количествени и качествени данни, необходими за извършване на оценката, и дава обратна информация за прилагането на мерките и на Стратегията като цяло, улеснявайки идентифицирането на необходимите корекции.

Индикатори (показатели)

Индикаторите се използват като инструменти за оценка до каква степен очакваните цели са били постигнати чрез мерките (количествено изражение на мерките, резултати, въздействие). Съответно – те следва да са конкретни, специфични съобразно интервенциите, измерими и достъпни/постижими по

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

рентабилен начин. Индикаторите не могат винаги да бъдат попълнени с количествени статистически данни; има качествени показатели, които включват качествени/експертни оценки или логически предположения и заключения.

Оценката се извършва въз основата на набор от индикатори, които отчитат специфичния характер на подкрепата, целите на СВОМР, социално-икономическата ситуация на територията. Има няколко различни равнища на индикатори:

- ✓ Индикатори за вложените ресурси (изходни): те се отнасят до бюджета и другите ресурси, отпуснати на всяко равнище на подпомагане (например: разходи по мерки, разходи за управление на СВОМР);
- ✓ Индикатори за количественото изражение на мерките (изходни): измерват пряко реализираните дейности по мерките. Тези дейности са първата стъпка към реализирането на целите и се измерват във физически или парични единици (например: брой на организирани обучения, брой на стопанствата, получаващи инвестиционна подкрепа, общ обем на инвестициите).
- ✓ Индикатори за резултат: измерват преките и незабавни последствия от намесата. Осигуряват информация за промените, например в поведението, капацитета или резултатите на преките бенефициенти и се измерват във физически или парични единици (например: предприети инвестиции, брой на земеделските производители, взели успешно участие в курсове за обучение).
- ✓ Индикатори за въздействие: Те се отнасят до ползите от намесите не само на равнище подпомагане, но и по-общо в програмната област. Те са свързани с по-широките цели на една програма (например: увеличаване на заетостта в територията, увеличена производителност на селскостопанския сектор и др.).

От особена важност в процеса на окончателна оценка е да се анализира приложимостта и полезността на всеки индикатор с оглед целите на оценката – анализ на напредъка спрямо заложените цели; както и реалистичността на определените целеви стойности в контекста на актуалната ситуация, която може да е

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

променена в сравнение с момента на разработване на стратегията или дадени предпоставки да не са се осъществили.

Въпроси за оценка

Основен инструмент за извършване на оценката и установяване на връзката между заложените цели и постигнатите резултати, между индикаторите и степента на постигане на целите, са въпросите за оценка. Въпросите включват хоризонтални (за цялата стратегия) и специфични (по приоритети) въпроси за оценка, които следва да бъдат съгласувани с интервенционната рамка на стратегията и целите на стратегията, като се търси връзка и с показателите за оценка.

Наред с основните въпроси, касаещи прилагането и добавената стойност на СВOMP, оценката ще разгледа и допълнителни специфични аспекти, определени от стратегията на МИГ „Нови пазар – Каспичан“, както следва: удачност и съответствие на планираната Стратегия за ВOMP, ефикасност, ефективност, иновации, въздействие и устойчивост. Настоящата окончателна оценка предлага формулирането на въпроси за оценка както следва:

Хоризонтални:

- ✓ Доколко информацията за възможностите за финансиране е била достатъчна за инвестиционни бизнес намерения с подкрепата на Стратегията за ВOMP и МИГ „Нови пазар – Каспичан“. Допринася ли за повишаване на обществената активност на територията;
- ✓ Какви проблеми са налице в процеса на изпълнение на административните договори по одобрените проекти;
- ✓ Доколко балансирано е прилагането на мерките;
- ✓ Как се оценява цялостната комуникация, администриране и отзивчивост на екипа на МИГ „Нови пазар – Каспичан“;
- ✓ Какви препоръки могат да се дадат за разработването и прилагането на стратегията за местно развитие през следващия програмен период;
- ✓ До каква степен е усвоен заложеният бюджет по мерки;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

- ✓ До каква степен планираните мерки в СВOMP, както и съпътстващите дейности по СВOMP на МИГ са съобразени с необходимостите. До каква степен са изпълнени заложените цели по мерки;
- ✓ Доколко Стратегията за WOMP допринесе за утвърждаване на местната идентичност и чувство за принадлежност към територията на МИГ „Нови пазар – Каспичан“;
- ✓ Какво е въздействието от изпълнението на Стратегията за WOMP върху територията на МИГ „Нови пазар- Каспичан“;
- ✓ До каква степен изпълнението на Стратегията за WOMP допринесе за осигуряване на добри условия за живот и заетост на територията на МИГ на основата на ефективно и интегрирано развитие на туризма, аграрния сектор, неземеделския бизнес и съпътстващата публична инфраструктура и услуги? В кои от изброените сфери е най-осезаемо влиянието от изпълнението на Стратегията за WOMP.

Специфични:

- ✓ Подпомагане на модернизацията и технологичното обновление на земеделските стопанства, чрез прилагане на иновативни технологии в земеделието.
- ✓ Насърчаване на иновациите и технологичното обновление в преработващата промишленост, във фирмите от горското стопанство, дърводобива и първичната преработка на дървесина, водещо до повишаване на производителността, енергийната и ресурсна ефективност и устойчиво управление на горите.
- ✓ Насърчаване на инвестициите в създаването и развитието на неземеделски бизнес, оползотворяващ вътрешни ресурси на селския район или възможностите, които разкрива развитието на новите технологии и разкриване на работни места.
- ✓ Изграждане на местна инфраструктура и местни основни услуги, включително услуги в областта на отбиха и културата, обновяване на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

селата и дейностите, за да станат населените места от територията привлекателни за бизнеса и за живеене.

- ✓ Подобряване качеството на живот чрез инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура.
- ✓ Възстановяване и подобряване на културното наследство на територията.

Източници на данни и информация

Определянето на източниците на информация, необходима за извършване на оценките, е важно още на етапа на подготовка на процедурите за работа на МИГ. Процедурите трябва да бъдат организирани по начин, който осигурява възможността за наблюдение на напредъка по определените индикатори. Така например е необходимо да се структурират различните видове регистри в базата данни на МИГ, с оглед текущо набиране на информация по съответните показатели.

За наблюдение и оценка на напредъка по останалите индикатори, за които регистрите на МИГ не са релевантен източник, е необходимо да се предвидят и организират съобразно необходимостите съответните дейности за набиране на информация (като проучвания, интервюта с бенефициенти и др.)

Източници на информация и данни за индикаторите за наблюдение могат да се обобщят както следва:

- База данни на МИГ – основният източник на информация, доколкото включва не само формалната документация на МИГ, но и информацията, набрана от останалите посочени източници (вж. по-долу), която също под една или друга форма става част от базата данни;

- Информация от бенефициентите – за проследяване на индикатори като брой създадени работни места, земеделски стопанства, в които е въведена модернизация или иновация, и др. Събират се данни за индикатори във формулярите за кандидатстване, като последваща информация се осигурява и в процеса на наблюдение на проектите (резултатите от наблюдението на проектите на бенефициентите, което се извършва от МИГ, става също част от базата данни на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

МИГ, но в допълнение може да се набира и допълнителна информация от бенефициентите – напр. за нагласи, впечатления, препоръки и др., под формата на анкети/интервюта).

- За целите на настоящата оценка е проведена анкета с представители на заинтересованите страни: публичен сектор – 15 лица, стопански сектор – 10 лица, нестопански сектор – 5 лица и 1 лице представител на научно/учебно заведение.

- От външни източници и сравнение с базови данни, както и например чрез извършване на проучвания – за проследяване ефективността на дейностите по оживяване на територията и мониторинг на нагласите, както на потенциалните бенефициенти от територията, така и на косвените бенефициенти – населението/определени обществени групи от територията.

Етапи на оценката

Оценката преминава през следните етапи:

1) Подготвителен етап, включващ:

- Преглед на въпросите и индикаторите за оценка;
- Преглед на текущото състояние към момента на оценката (особено по отношение на междинната оценка)
- Идентифициране на подходящите и актуални източници на данни и информация, релевантни към момента на оценката, по 1) отделните индикатори и 2) въпросите за оценка; идентифициране на евентуални липси;
- Определяне на методи за събиране на допълнителни данни според необходимостта и подготовка на съответните релевантни инструменти.

2) Етап на събиране и комплектоване на информация, включващ:

- събиране на данните, вкл. чрез прегледи на отчети и документация на МИГ, официални източници на информация извън МИГ – както е приложимо, количествени и качествени проучвания на впечатленията и на нагласите на бенефициенти и местна общност – напр. групови дискусии/анкети/интервюта и др., финансов анализ по бюджета на СВОМР.
- обработка на събраните данни.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

3) Заклучителен етап на анализ, включващ:

- Анализ и интерпретиране на данните по отношение на напредъка в прилагането на СВОМР;
- Анализ на индикаторите от гледна точка на релевантност и постижимост на целевите стойности в контекста на вече реализирания опит и напредък;
- Установяване на напредъка по индикатори и формулиране отговори на зададените въпроси;
- Формулиране на изводи и препоръки (за следващия етап на прилагане на СВОМР при съответните оценки); изготвяне на доклад.

1.2. Цели на оценката

Основна цел на оценката е да установи в каква степен постигнатите резултати при прилагането на СВОМР допринасят за постигането на нейните цели, като паралелно с това разгледа основните проблемни области и формулира препоръки към планирането в рамките на следващия програмен период.

Оценката на прилагането на СВОМР разглежда три аспекта:

- ✓ Процеса на прилагане – до каква степен е изпълнена СВОМР, с оглед планираните параметри;
- ✓ Резултатите - съответствие и степен на постигнатите резултати с планираните резултати по съответните мерки на СВОМР;
- ✓ Въздействието - степента на постигане на целите, а също и постигнатите действителни в сравнение с очакваните резултати от прилагането им.

Специфичните въпроси, на които трябва да отговори оценката, са:

С оглед препоръките на Европейската сметна палата в Специалния доклад „Подходът LEADER за водено от общностите местно развитие насърчава ангажираността на местно равнище, но няма достатъчно данни за допълнителните

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

МИГ
НОВИ ПАЗАР - КАСПИЧАН

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

ползи”¹, одитът на подхода ЛИДЕР за периода 2014 – 2020 г. и съобразно методологията, оценката следва да даде отговор още и на следните два въпроса:

- ✓ Доколко е създадена „добавена стойност“ от прилагането на ЛИДЕР – укрепване на местния капацитет, въвеждане на иновативни за територията дейности и/или подходи (въздействие);
- ✓ Доколко ефективни са дейностите по информиране на населението и оживяване на територията (процес на прилагане).

Добавената стойност се изразява в:

- подобряване на социалния капитал;
- подобряване на местното управление;
- засилване на резултатите от проекти.

Резултатите от мониторинга и оценката предоставят ценна информация относно изпълнението на Стратегията. Тези резултати:

- осигуряват солидна аналитична основа за изготвяне на бъдещи политики;
- помагат при определянето на целите на политиките и програмите и след това се използват за измерване на изпълнението на тези цели в дългосрочен план;
- допринасят за отчетността на публичните разходи и помагат да се отвърне на тревогите и въпросите на гражданите относно използването на парите на данъкоплатците.

2. АНАЛИЗ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СВОМР

2.1. Дейности за популяризиране

Дейностите за популяризиране включват обучения, действия по информиране и подпомагане подготовката на проекти на потенциалните кандидати; действия по информиране и публичност. В разглеждания период от „МИГ Нови пазар – Каспичан“ са:

¹ Специален доклад „Подходът LEADER за водено от общностите местно развитие насърчава ангажираността на местно равнище, но няма достатъчно данни за допълнителните ползи”, Европейска сметна палата, 2022 г., https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR22_10/SR_Leader_BG.pdf

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

- ✓ проведени 28 обучения за местни лидери, потенциални бенефициенти, както и членовете на екипа и колективния върховен орган на МИГ с общо 409 участника;
- ✓ проведени 88 информационни срещи и една конференция – обхванати всички населени места от територията с 1 278 участници;
- ✓ проведени 401 консултации с потенциални бенефициенти.

Проведени обучения

Година	Тема	Брой проведени обучения	Брой участници
2017 г.	„Етапи в изпълнението на стратегията за ВОМР и минимизиране на рисковете при реализацията ѝ“.	2	23
2018 г.	„Повишаване на обществената активност и бизнес- инициатива на базата на успешни практики по подхода Лидер (ВОМР) от България и ЕС“.	1	20
2018 г.	„Подготовка, оценка и мониторинг на проекти към СВОМР на МИГ“	1	21
2018 г.	„Електронно подаване и електронно отчитане в ИСУН 2020 на проекти към СВОМР на МИГ“	1	20
2018 г.	„Актуални форми и условия за кредитиране и друга финансова/гаранционна подкрепа при реализиране на проекти по подхода ВОМР“.	1	20
2019г.	„Нови методи и начини за активно включване на общността и заинтересованите страни в решаването на проблемите на територията“.	1	20
2019г.	„Реализиране на проекти по СВОМР на МИГ.Предизвикателства при изпълнението и мониторинга на проекти“.	1	20
2019г.	„Актуални форми и условия за кредитиране и	1	20

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

МИГ
НОВИ ПАЗАР - КАСПИЧАН

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

	друга финансова/гаранционна подкрепа на проекти по подхода ВОМР“.		
2019г.	„Електронно подаване и електронно отчитане в ИСУН 2020 на проекти към СВОМР на МИГ“	1	20
2022 г.	„Права и задължения на получателите на финансова помощ от стратегията за ВОМР и специфични условия при възлагането на дейности и изпълнението на проекти“	2	22
2022г.	„Управление, реализация и отчитане на проекти по мерките от СВОМР на МИГ“.	2	23
2023г.	„Права и задължения на получателите на финансова помощ от стратегията за ВОМР и специфични условия при възлагането на дейности и изпълнението на проекти“	4	56
2023г.	„Управление, реализация и отчитане на проекти по мерките от СВОМР на МИГ“.	4	51
2024г.	„Права и задължения на получателите на финансова помощ от стратегията за ВОМР и специфични условия при възлагането на дейности и изпълнението на проекти“	4	51
2025г.	„УПРАВЛЕНИЕ И МОНИТОРИНГ НА ПРОЕКТИ И ПРЕДСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ „НОВИ ПАЗАР - КАСПИЧАН“	2	22
	ОБЩО:	28 обучения	408 участници

Информационни срещи

Проведени са общо 88 информационни срещи за повишаване на информираността на населението относно подхода ВОМР и насърчаване на активното участие в процеса на прилагане на стратегията. Обхванати са всички населени места извън общинските центрове Нови пазар и Каспичан. Общият брой на участниците в информационните срещи е 1 278 души – представители на заинтересованите страни от бизнеса, неправителствения и публичния сектор.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

За информирането и подпомагането на проекти на потенциални бенефициенти през м. ноември 2017 г. е издаден Наръчник за бенефициента през ноември 2017 г.

Проведени консултации с потенциални бенефициенти

Консултирани потенциални бенефициенти през годините	Мъже	Жени	Общо
От октомври 2016	6	9	15
2017	48	31	79
2018	48	19	67
2019	28	44	72
2020	11	10	21
2021	14	13	27
2022	20	14	34
2023	17	15	32
2024	10	10	20
До септември 2025	20	14	34
Общо за целия период на СВОМР :			401

През целия отчетен период МИГ „Нови пазар – Каспичан“ поддържа електронна <http://www.migbg.org/>, на която се публикува актуална информация и документи, свързани с прилагането на СВОМР. Сайтът на МИГ „Нови пазар – Каспичан“ представя своевременно актуални новини, свързани с дейности и инициативи на сдружението. Информацията е достъпна за всички, както и за заинтересовани страни - граждани на общините Нови пазар и Каспичан, членовена МИГ, потенциални бенефициенти и др.

В сайта на сдружението се публикува информация за предстоящи приеми, документация за обществено обсъждане, подробна информация по отворени приеми и обяви за прием на проектни предложения, насоки и документи за кандидатстване, правила за работа и други документи, свързани с изпълнението на Стратегията. На страницата се представя и информация за планирани мероприятия

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

и инициативи на сдружението, както и снимков материал от проведени обучения, семинари и др. инициативи. Освен ел. страница на МИГ, през отчетния период са:

- ✓ Осъществени множество интервюта и излъчени в местната телевизия в предаването: „Часът на Нови пазар“;
- ✓ Публикувана информация за всеки прием на ел. страница на МИГ и на местния новинарски сайт: Публикуват се обявите за прием и информация за МИГ на сайта migbg.org и на <https://novipazar.eu/>;
- ✓ Изработени са 2 филма за дейността на МИГ „Нови пазар – Каспичан“: през 2019 г. - 15 минутен филм за МИГ в тираж от 50 бр. и през 2020 г. „10 години МИГ „Нови пазар - Каспичан“ - 15 минутен, 50 броя;

За популяризиране на Стратегията за ВОМР и работата на МИГ през периода от 2023 г. до 2025 г. са организирани Детски работилници и Летни уроци по родолюбие за деца, в които се включиха 523 деца от 15 населени места от територията на МИГ „Нови пазар – Каспичан“.

За популяризиране дейността на МИГ „Нови пазар – Каспичан“ са изработени брошури, бюлетини и други рекламни материали.

В допълнение, като важна част от дейността на МИГ за обезпечаване изпълнението на СВОМР в периода 2016 г. до август 2025 г., са осъществени следните проучвания на територията, създаващи база за изпълнение на целите на Стратегията:

- ✓ През 2017 г. е извършено Проучване на тема: „Възможности за развитие на биологично земеделие и друго алтернативно земеделие на територията на МИГ „Нови пазар – Каспичан“;
- ✓ През 2017 г. е извършен Анализ на тема: „Анализ на моментното състояние и формиране на предложения за форми на браншово сдружаване на територията на МИГ „Нови пазар – Каспичан“ за общ маркетинг“;
- ✓ През 2018 г. е извършено Проучване на територията на МИГ „Нови пазар – Каспичан“ на тема: „Проучване на потенциала на територията, относно въвеждане на иновационни продукти и услуги (биоенергия, енергийна

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

ефективност, асоциации на производители, информационна система за обмен на данни за производители и продукти с възможност за поръчки по интернет и улесняване на реализацията на продукцията и др.)“;

✓ През 2019 г. е извършен Анализ на тема: „Развитие на неземеделски икономически дейности на територията на МИГ: възможности, насоки и добри европейски практики“;

✓ През 2022 г. са извършени Проучване и Анализ на тема „Въздействие от прилагането на СВОМР, ролята и приноса на МИГ „Нови пазар – Каспичан“ за активиране на местната инициатива“;

✓ През 2023 г. е извършен Мониторинг и оценка на Стратегията за ВОМР на МИГ „Нови пазар – Каспичан“ във връзка с задълженията по чл.34, параграф 3, буква „ж“ от Регламент (ЕС) 1303/2013 за периода 2016 – 2023 година;

✓ През август – септември 2025 г. се изготвя настоящият документ за Мониторинг и оценка на СВОМР за изпълнение на задълженията на МИГ-оценка за изпълнението на Стратегията.

2.2. Изпълнение на СВОМР

Целите и приоритетите на СВОМР на МИГ „Нови пазар – Каспичан“, чието изпълнение ще наблюдава оценката, са:

Стратегическа цел на СВОМР:	
Осигуряване на добри условия за живот и заетост на територията на МИГ на основата на ефективно и интегрирано развитие на туризма, аграрния сектор, неземеделския бизнес и съпътстващата публична инфраструктура и услуги.	
ПРИОРИТЕТ 1: Обособяване на специфичен за територията туристически продукт чрез развитие и популяризиране на местното историческо наследство:	ПРИОРИТЕТ 2: Развитие на земеделски и неземеделски бизнес с висока добавена стойност:
Специфична цел 1.1. Разнообразяване	Специфична цел 2.1.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

на възможностите за настаняване и обслужване на туристите;	Модернизирани на земеделските стопанства и създаване на нови зеленчукови и трайни насаждения;
Специфична цел 1. 2. Осигуряване на естетично и динамично пребиваване на туриста чрез изграждане на съпътстваща спортна, социална, културна и техническа инфраструктура;	Специфична цел 2.2. Създаване на възможности за добавяне на стойност към земеделската продукция;
Специфична цел 1.3. Интегриране на местните изделия и храни в специфичния туристически продукт.	Специфична цел 2.3. Създаване на нови работни места и намаляване на бедността чрез инвестиции в подкрепа на неземеделския бизнес.
Мерки: 6.4.1; 7.2; 20	Мерки: 4.1.1; 4.1.2; 4.2.1; 6.4.1; 20

Предвиденият бюджет за подкрепа на проекти по СВОМР се усвоява на около 90 % от реализираните към момента 36 проекта по различните мерки в стратегията. От тези проекти, 27 са окончателно отчетени и изплатени, като за останалите, въз основа на текущото наблюдение, се очаква успешното им финализиране и изплащане на 100 % одобрената безвъзмездна помощ.

Мерки, бюджети и дялове на средствата по мерки на СВОМР на МИГ „Нови пазар – Каспичан“ :

Код	Име	Бюджет, (лв.)	%
4.1.1	Инвестиции в земеделски стопанства	293 375,00	8 %
4.2.1	Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти	193 991,50	5 %
6.4.1	Инвестиционна подкрепа за неземеделски дейности	1 530 000,00	41 %
7.2	Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по	1 391 062,30	37 %

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

	мащаби инфраструктура		
7.5	Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих туристическа инфраструктура	180 942,20	5 %
20	Създаване на местен туристически продукт, свързан с местното наследство, изделия и храни	143 374,00	4 %
	ОБЩО:	3 732 745,00	100 %
	Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие (25 на сто от общите публични разходи от ЕЗФРСР), включващи разходите по подмярка 19.2 и подмярка 19.4	1 208 670,14	24,46 %

Общият брой сключени тристранни договори по СВОМР е 42. От тях 6 договора са прекратени от кандидатите. Към момента на настоящата оценка окончателно приключени са 36 договора, като по 9 от тях се очаква окончателно плащане. Няма основание за неизплащане на помоща по тези проекти и в тази връзка те са включени в настоящата оценка.

Брой получени проектни предложения	Проектни предложени я, одобрени от МИГ, брой	Брой бенефициенти, отказали се или отказани да се финансират от ДФЗ	Общо сключен и договори , брой	Прекратен и от кандидата, брой	Изпълнен и и изплатени , брой	Изпълнен и и с подадена заявка за плащане, брой
65	53	11	42	6	36	36

Общият брой подпомогнати бенефициенти с прилагани проекти е 22, от тях 10 са регистрирани на територията на община Нови пазар и 12 – на територията на община Каспичан, реализирали, както беше споменато, общо 36 проекта.

2.3. Ефективност на процеса на управление и администриране на СВОМР

Резултатите по отношение на управлението на МИГ, придобиване на умения и постигане на обществена активност на територията са значително добри с оглед на постигнатата активност. По данни от отчетите на МИГ са проведени 100 консултации с потенциални бенефициенти и 88 информационни събития с общо 1

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

495 души обхванати с дейности по информиране. Резултат от тези усилия е подаването на достатъчен брой качествени предложения (одобрени и финансирани са 83 % от подадените заявления) и независимо от броя отказали се бенефициенти да реализират проекти, да се постигне около 90% усвояване на бюджета, предвиден за подкрепа на проекти. Това създава и изключително добра база - като информираност и натрупан опит.

Подпомогнатите бенефициенти и анкетираните също така дават висока оценка както за позитивното влияние на МИГ „Нови пазар - Каспичан” и наличието на Стратегия, която финансира местни проекти, така и за своето взаимодействие и комуникация с МИГ и различни аспекти на прилагането на СВОМР.

2.4. Изпълнение на индикаторите по отношение на цялостното прилагане на СВОМР

Настоящият раздел представя изпълнението на СВОМР по индикатори, което включва:

- Преглед на наличните източници на информация по индикатори, установяване пълнотата на информацията и/или евентуални липси;
- Разглеждане на индикаторите от гледна точка на тяхната адекватност за СВОМР или съответната мярка и възможността за осигуряване на информация от съответните източници (адекватността се разглежда най-вече по отношение на индикатори, които са включени в мерките от ПРСР, но не се отнасят до конкретните цели и мерки от СВОМР, както и на другите индикатори, с оглед връзката с постигането на целите на съответните мерки);
- Установяване на напредъка по индикатори като стойност и аналитичен коментар за всеки индикатор.

Индикатори за цялостното прилагане на Стратегията за ВОМР

Индикатор	Мерна единица	Цел	Стойност в края на периода	Източник на данни	Коментар
<i>Индикатори за резултат</i>					

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

Брой проекти, финансирани по Стратегията	Брой	55	36	Мониторинг База данни МИГ	<p>Въпреки формалното недостижение на целевите стойности този индикатор - 65,5%, по същество би следвало да се счита за изпълнен, с оглед:</p> <ol style="list-style-type: none"> Одобрените заявления почти се доближават до индикатора, като стойността на успешно изпълнените проекти спрямо заложената цел се доближава до заложенния бюджет на <u>94%</u>. Вж. реда „Стойност на сключените договори“, като заложена цел и стойност в края на периода. Изходната предпоставка за определяне на конкретната бройка очаквани проекти при подготовка на стратегията, е очакването за подаване на по-голям брой проекти с относително по-ниска стойност. Броят на отказаните се кандидати с прекратени, или отказани адм. договори са 11 бр., поради което общото изпълнение следва да се определи на 85,5%. <p>Всички следващи индикатори са в логическа взаимовръзка пряко обвързани с този индикатор – подадени и одобрени заявления, сключени договори, искания за плащане и т.н.</p>
Брой подадени заявления за подпомагане	Брой	77	65	Мониторинг База данни МИГ	Изпълнението е 84,4%. Виж целия коментар към първия индикатор
Брой на одобрените заявления	Брой	70	53	Мониторинг База данни МИГ	Формално аритметично изпълнение - 75,7%. Виж целия коментар към първия индикатор

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

Стойност на одобрените заявления	Лева	4 600 000	4 299 665,37	Мониторинг База данни МИГ	Въпреки формалното частично изпълнение на индикатора следва да се отчете, че практически частта от неизпълнението се дължи на факта, че в процеса на оценка на проектните предложения е последвал отказ на част от кандидатите. Независимо от това изпълнението е 93,2%. Само общата сума на отказалите се кандидати от сключени вече договори по Мерки 6.4.1; 4.2.1 и 4.1.1., се равнява на около 754 000 лева, а недостигът е едва 300 000 лева. Погледнато от чисто финансова гледна точка, това би било очевидно преизпълнение, неосъществено поради фактори и причини, извън възможностите и компетенциите на МИГ-а.
Брой на сключените договори	Брой	55	42	Мониторинг База данни МИГ	Въпреки формалното частично изпълнение на индикатора - 76,4%, следва да се счита, че на практика той е изпълнен в предвид на факта, че в процеса, 11 кандидати са се отказали от проектите си.
Стойност на сключените договори	Лева	4 340 679	4 082 935,79	Мониторинг База данни МИГ	Изпълнението е 94%, а отчетеното неизпълнение е пренебрежимо ниско - едва 6%. Това сочи на реално планиране и минимално разминаване с предвижданията. Изключително важно значение има фактът за наличието на бенефициенти, които са се отказали в процеса на оценка от проектните си предложения на обща стойност от около 754 000 лв., за което отговорност в същинския и преносен смисъл на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

					понятието носят само отказалите се кандидати. Като основна причина те изтъкват забавата и осигуряването на финансиране преди изпълнението на проектите или съфинансиране.
Стойност на изплатените проекти	Лева	3 732 745	3 324 609,37	Мониторинг База данни МИГ	Аритметичното изпълнение сочи на 89,1%, но следва да се счита, че индикаторът е изпълнен поради следното: <ol style="list-style-type: none"> 1. Стойностите при реализацията на проектите основно намалява в предвид проведените обществени поръчки и конкурентните оферти. 2. За друга част от проектите след сключване на договор, бенефициентът в следствие е направил отказ от изпълнението му. 3. На следващо място следва да се отчетат забавените действия от страна на държавната администрация, както и в тази връзка наложените във времето ограничения във връзка с пандемията „КОВИД 19“.
Брой бенефициенти, подпомогнати по Стратегията	Брой	43	22	Мониторинг База данни МИГ	Независимо от цифровите разминавания в колони 3 и 4, индикаторът следва да се счита за изпълнен, тъй като: 1.Общините и СНЦ са кандидатствали по множество проекти и са реализирали успешно по повече от един проект, но отчетът засяга персонално само един бенефициент;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

					2. Следва да се има и предвид по-горе индикатора брой подадени заявления, които са 65 на брой. Тоест активността е била достатъчно висока и повторяема за някои бенефициенти; 3. Броят на отказалите се 11 кандидата, максимално изкривяват заложеното и изпълненото.
Брой реализирани иновации в стопанския сектор	Брой	4	4	Мониторинг База данни МИГ	Индикаторът е изпълнен.
Общ брой дейности, свързани с подпомагане на уязвими групи и маргинализирани общности	Брой	3	3	Мониторинг База данни МИГ	Индикаторът е изпълнен.
Брой предприятия от Аграрен сектор, с въведена модернизация и/или иновация	Брой	4	4	Мониторинг База данни МИГ	Индикаторът е изпълнен.
Брой консултации, организирани или осъществени от МИГ	Брой	100	401	Отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен.
Брой дейности за популяризиране на Стратегията	Брой	20	Над 100	Отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен.
Дял от населението на територията, което се ползва от проектите по Стратегията	%	60 %	60 %	Мониторинг База данни МИГ и НСИ	Индикаторът е изпълнен.
Индикатори за въздействие					
Създадени работни места	Брой	35	33	Мониторинг База данни МИГ	Налице е практическо изпълнение и в това направление - част от социалната роля на СВOMP, тъй като изпълнението е на 94,2%.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

2.5. Изпълнение на индикаторите по мерки

Настоящият раздел представя изпълнението по мерки, като за всяка мярка са представени:

- Целите на мярката
- Ефективно прилаганите проекти
- Изпълнението по индикатори на мярката
- Общ извод по отношение постигане целите на мярката

Мярка 4.1.1. Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства

Цели:

Подобряване ефективността на земеделските стопанства в конкурентни за територията отрасли чрез:

1. реструктуриране и развитие на наличните материални мощности в стопанствата;
2. насърчаване въвеждането на нови технологии в производството и модернизация на физическия капитал;
3. опазване на компонентите на околната среда;
4. спазване стандартите на Европейския съюз (ЕС) и подобряване на условията в земеделските стопанства;
5. насърчаване на сътрудничеството между земеделските стопани.

Ефективно прилагани договори за финансиране на проекти:

№	Проект	Бенефициент	Обща стойност, лв.	Публичен принос, лв.
1.	„Закупуване на земеделска техника“	„ЛЪКИ ВАЙНАРИ“ ООД, с. Зайчино ореше, община Нови пазар	92 055,00	46 027,50
2.	„Модернизация на земеделското стопанство на "ИРА 86" ЕООД	„ИРА 86" ЕООД, гр. Плиска	124 799,56	74 879,73
3.	„Закупуване на техника“	„Агропартньор“ ЕООД гр. Нови пазар	34 370,00	20 622,00

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

4.	„Модернизация на земеделското стопанство на Плутус Агро ООД“	„ПЛУТУС АГРО“ ООД гр. Каспичан	80 955,00	40 477,50
----	--	--------------------------------	-----------	-----------

Сключени договори, прекратени от кандидата:

№	Проект	Бенефициент	Обща стойност, лв.	Публичен принос, лв.
1.	„Модернизиране стопанството на ЗП Селим Хамди Селим“	ЗП Селим Хамди Селим	149 900,00	74 950,00

Проект „Модернизиране стопанството на „Стевес агро“ ЕООД на етап на оценка по обективни причини е отхвърлен от МИГ.

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 4.1.1

Индикатор	Мерна единица	Цел	Постигнати индикатори в края на периода	Източник на данни	Коментар
<i>Изходни индикатори</i>					
Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	6	4	Мониторинг База данни и отчети МИГ	В предвид факта, че в периода на подготовка на СВОМР се очаква относително по-нисък капацитет на бенефициентите и подаване на по-голям брой проекти с относително по-ниска стойност, закономерно заложената целева стойност е по-висока. Въпреки формалното несъответствие, този изходен индикатор би следвало да се счита за изпълнен, с оглед на над 100-процентовото изпълнение на заложенания бюджет

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

					по мярката – безвъзмездна финансова помощ от 293 375 лв.
Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	5	4	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Виж коментар едно.
Общ обем на инвестициите /сътс съфинансиране/	Лева	586 750,00	332 179,56	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Разликата в стойностите при отчитането на индикаторите основно се дължи на факта, че след сключване на договор с бенефициент последният се е отказал от изпълнение.
Брой, подпомогнати стопанства от животновъдния сектор	Брой	1	1	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен.
Индикатори за резултат					
Дял на младите фермери, финансирани по мярката	%	20	20	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен.
Брой стопанства, въвели нов продукт или технология	Брой	1	1	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен.
Създадени нови насаждения	Дка	10	0	Мониторинг База данни и отчети МИГ	По скоро индикаторът формално не е изпълнен, тъй като с закупуването на новата техника по проектите и модернизацията на стопанствата се създават

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

					предпоставки за бъдещо създаване на нови насаждения. Следва да се има предвид и фактът, че някои от бенефициентите са се отказали от реализацията на своите проекти, което също е повлияло за неизпълнението на индикатора.
Брой проекти с продукти	Брой	1	3	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен.
Индикатори за въздействие					
Създадени работни места	Брой	4	8	Мониторинг База данни и отчети МИГ Бюро по труда	Индикаторът е изпълнен.

Подкрепените проекти значително допринасят за модернизация и осъвременяване на бизнеса в селското стопанство, съответно повишаване на неговата производителност, което съответства както на целите на мярката, така и осъществява значителен принос за постигане целите на СВОМР като цяло.

Мярка 4.1.2. „Инвестиции в земеделски стопанства по Тематична подпрограма за развитие на малки стопанства“

Цели: Повишаване ефективността на малките земеделски стопанства чрез подпомагане на материални и нематериални дълготрайни инвестиции, които водят до подобряване на икономическата устойчивост и резултати на стопанствата.

Поради липса на интерес от страна на бенефициентите финансовия ресурс по мярка 4.1.2 е прехвърлен в мярка 6.4.1 и мярка 7.2. В тази връзка изпълнението на заложените индикатори по мярката е нулево.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

Мярка 4.2.1 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“

Цели: Модернизирани технологичната база и внедряване на иновации в специфични за територията предприятия от ХВП чрез:

1. по-добро използване на факторите за производство;
2. въвеждане на нови продукти, процеси и технологии, включително къси вериги на доставка;
3. подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост;
4. постигане на съответствие със стандартите на Европейския съюз (ЕС);
5. подобряване опазването на околната среда.

Ефективно прилагани договори за финансиране на проекти:

№	Проект	Бенефициент	Обща стойност, лв.	Публичен принос, лв.
1.	„Изграждане на цех за първична преработка и пакетиране на ядки, закупуване на машини и оборудване“.	„Иванови Агро“ ООД гр. Каспичан	389069,33	193991,50

Сключени договори, прекратени от кандидата:

№	Проект	Бенефициент	Обща стойност, лв.	Публичен принос, лв.
1.	"Модернизация на производствените мощности на фабрика за растителни масла"	„КРИС ОЙЛ 97“ ЕООД, гр. Каспичан	238 920,00	119 460,00

Проект „Закупуване на оборудване и благоустрояване на цех за първична обработка и пакетиране на орехови ядки“ поради обективни причини е отхвърлен от МИГ на етап на оценяване.

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 4.2.1

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

Индикатор	Мерна единица	Цел	Постигнат и индикатори в края на периода	Източник на данни	Коментар
<i>Изходни индикатори</i>					
Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	3	1	Мониторинг База данни и отчети МИГ	По мярката са кандидатствали трима. На единия кандидат проектът не е одобрен, а вторият е отказал проекта след подписване на договора. Това е повлияло на пониското изпълнение на индикатора.
Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	2	1	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Кандидатите, подали проекти са 3 различни потенциални бенефициенти, но поради изложеното в предходния индикатор изпълнението на настоящия е 50 %.
Общ размер на инвестициите /сътс съфинансиране/	Лева	631 536	389 069,93	База данни и отчети МИГ бенефициенти	Виж коментара по първия индикатор.
<i>Индикатори за резултат</i>					
Брой предприятия, въвели нов продукт или технология	Брой	1	1	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен
Модернизирани предприятия	Брой	1	1	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен
Брой предприятия, произвеждащи биологични продукти	Брой	1	0	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Виж коментара по първия индикатор
<i>Индикатори за въздействие</i>					
Създадени работни места	Брой	6	4	Мониторинг, НСИ	Въпреки отказа от договори или неodobрени проекти

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

					следва да се счита, че индикаторът е положителен в предвид неговото изпълнение от 68 %.
--	--	--	--	--	---

Подкрепените проекти, макар и в последствие, поради отказа за изпълнение на бенефициент са се ограничили до един допринася за подобряване на конкурентоспособността на предприятия в преработвателния сектор, и е в пряко съответствие с целите на мярката, респективно инвестициите подпомагат изпълнението на целите на СВOMP като цяло.

Мярка 6.4.1, „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“

Цели: Постигане на устойчиво икономическото развитие на територията и създаване на нови работни места

Ефективно прилагани договори за финансиране на проекти:

№	Проект	Бенефициент	Обща стойност, лв.	Публичен принос, лв.
1.	„Модернизация на технологичното оборудване и повишаване на качеството на услугите на „АПДПИП Иван Мартиньон“ ЕООД	„Амбулатория за първична дентална помощ индивидуална практика Иван Мартиньон ЕООД“ , гр. Каспичан	77 600,00	54 810,00
2.	„Подпомагане на предприемачеството и конкурентното развитие на „Ивайло Иванов 92“ ЕООД“	„Ивайло Иванов 92“ ЕООД, гр. Каспичан	148 314,00	105 550,69
3.	„СМР на Дърводелска работилница на „ВИЖ“ ЕООД в УПИ IX-1251, кв. 114, гр. Каспичан“	„ВИЖ“ ЕООД, гр. Каспичан	158 453,70	118 840,28
4.	„Подпомагане на конкурентното развитие на „Ивайло Иванов 92“ ЕООД“	„Ивайло Иванов 92“ ЕООД, гр. Каспичан	160 238,68	118 587,45
5.	„Повишаване на производствения капацитет на Р-еволуция ООД чрез закупуване на високотехнологично	„Р-ЕВОЛЮЦИЯ“ ООД, гр. Каспичан	158 280, 00	118 710,00

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

МИГ
НОВИ ПАЗАР - КАСПИЧАНПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

	оборудване"			
6.	„Разширяване на дейността на Стар - 89 ЕООД“ чрез изграждане на център за услуги в гр. Нови пазар"	„СТАР-89" ЕООД, гр. Нови пазар	168 897,92	119 997,08
7.	„Изграждане на съоръжение за проверка и контрол на МПС"	„Изи Травелс" ЕООД, гр. Каспичан	156 033,10	103 856,68
8.	„Модернизирание на печатарското оборудване във фирма „ПОРЛЕНД" ЕООД"	„ПОРЛЕНД" ЕООД", гр. Нови пазар	149 549,33	111 732,30
9.	„Модернизация на технологичното оборудване и повишаване на качеството на услугите на „ИППИМПДМ - д-р Десислава Куцарова" ЕООД	„Индивидуална практика за първична извънболнична медицинска помощ по дентална медицина - д-р Десислава Куцарова" ЕООД, гр. Нови пазар	110 845,00	83 133,75
10.	„Закупуване на софтуер за създаване на продажбени фунии и лендинг страници, компютър и монитор"	„И ДЕВ 7 ЕООД", гр. Каспичан	159379,50	119 424,37
11.	„Подкрепа за инвестиции в установяването и развитието на неселскостопански дейности на ВИТТО ООД"	„ВИТТО" ООД, гр. Нови пазар	98 525,25	73 893,93
12.	„Повишаване на конкурентоспособността на „БДП НЕГ УЪРК" ЕООД"	„БДП НЕГ УЪРК" ЕООД", гр. Нови пазар	158 200,00	118 650,00

Сключени договори, прекратени от кандидата:

№	Проект	Бенефициент	Обща стойност, лв.	Публичен принос, лв.
1.	„Реконструкция на спортна площадка - мини футболно игрище в град Нови пазар"	„НЮ ПАРАДАЙС" ЕООД, гр. Нови пазар	159 478,58	119 608,93
2.	„Модернизирание на производственото оборудване на „Керамит" ООД"	„КЕРАМИТ" ООД, гр. Нови пазар	124 342,42	93 256,81

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

Одобрени проекти, с неподписани договори от бенефициента:

№	Проект	Бенефициент	Обща стойност, лв.	Публичен принос, лв.
1.	„ИНВЕСТИЦИИ ЗА КОНКУРЕНТНО РАЗВИТИЕ В СФЕРАТА НА СТРОИТЕЛНО-РЕМОНТНИТЕ УСЛУГИ“	ЕТ „ИВЕЛИНА МАРИНОВА“ , гр. Каспичан	131 951,70	98 963,77

Пет от проектите са отказани от кандидатите още на етап на оценка, а десет са отхвърлени по обективни причини от ДФЗ или от МИГ.

С Анекс от 09.07.2019 г., сключен между МЗХ и МИГ интензитетът на подпомагане на проект за дейности, свързани с развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги) не може да надвишава 5 на сто от общите допустими разходи. В тази връзка при безвъзмездната финансова помощ от 5 % потенциалните бенефициенти не проявяват интерес за реализация на проекти.

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 6.4.1

Индикатор	Мерна единица	Цел	Постигнати индикатори в края на периода	Източник на данни	Коментар
<i>Изходни индикатори</i>					
Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	18	15	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Следва да се има предвид и фактът, че 2 договора са отказани от бенефициентите за изпълнение, а друг е с отказ за подписване на договор. Въпреки това индикаторът има

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

					сравнително високо изпълнение спрямо заложената стойност - 83,33 %.
Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	15	12	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Виж коментар по индикатор едно. Индикаторът има сравнително високо изпълнение спрямо заложената стойност - 66,67 %.
Общ размер на инвестициите /сътс съфинансиране/	Лева	1 912 500	1 704 361,48	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Виж коментар по индикатор 1. Индикаторът постига високо изпълнение - 89,12 %.
Брой подпомогнати нови туристически дейности	Брой	4	0	База данни и отчети МИГ и бенефициенти	Поради намаляване на интензитета на подпомагане на проекти за дейности, свързани с развитие на туризъм на 5 на сто от общите допустими разходи няма интерес за реализиране на проекти.
Обем на инвестициите в туризъм	Лева	400 000	0	База данни и отчети МИГ и бенефициенти	Виж предходния коментар.
Брой подпомогнати бенефициенти за нови, нетуристически услуги	Брой	5	12	База данни и отчети МИГ и бенефициенти	Индикаторът е изпълнен

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

Обем на инвестициите в нови, нетуристически услуги	Лева	400 000	1 247 186,52	База данни и отчети МИГ и бенефициенти	Индикаторът е изпълнен
Индикатори за резултат					
Брой подпомогнати нови дейности в стопанствата	Брой	3	0	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен до някаква степен неприложим към настоящата мярка, с оглед, че мярката финансира предимно дейности извън стопанствата.
Брой реализирани иновации - нова услуга за територията	Брой	3	3	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен
Подпомогнати микропредприятия в сферата на техническите услуги	Брой	4	4	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен
Индикатори за въздействие					
Общ брой създадени работни места	Брой	18	21	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен

Финансираните проекти са в пълен унисон с целта на мярката и осигуряват основен принос към осъществяването на специфичните цели Приоритет 1 и 2 от СВОМР.

Мярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура

Цел: Подобряване на основните услуги за населението и инфраструктурата в селата.

Ефективно прилагани договори за финансиране на проекти:

№	Проект	Бенефициент	Обща стойност, лв.	Публичен принос, лв.	Реално изплатена, лв.
---	--------	-------------	--------------------	----------------------	-----------------------

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

МИГ
НОВИ ПАЗАР - КАСПИЧАНПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

1.	„Облагородяване и оформяне на зелената площ по ул. „Александър Стамболийски“ гр. Каспичан“	Община Каспичан	200 684,66	200 684,66	164 192,11
2.	„Оборудване и обзавеждане на читалищата на територията на община Каспичан“	Община Каспичан	92 068,00	92 068,00	78 761,35
3.	„Рехабилитация на ул. "Васил Левски" град Каспичан“	Община Каспичан	259 569,89	259 569,89	230 983,36
4.	„Рехабилитация на ул. „Рила“ и ул. „Александър Стамболийски“ гр.Каспичан“ “	Община Каспичан	195 106,38	195 106,38	188 853,30
5.	„Подобряване на материално техническата база на читалищата в община Нови пазар“	Община Нови пазар	68 347,48	68 347,48	50 743,23
6.	„Реконструкция площадно пространство с изграждане на нов шадраван пред сградата на Общината“	Община Нови пазар	190 993,02	190 993,02	190 993,02
7.	„Реконструкция и благоустройство на междублокови пространства, кв. 116, кв. 115 и кв. 117, по плана на гр. Нови пазар“	Община Нови пазар	262 895,65	262 895,65	262 098,44
8.	„Доставка на мобилна сцена за културни мероприятия за събитийния календар на община Нови пазар“	Община Нови пазар	206 327,75	206 327,75	192 054,00
9.	„Подобряване на материално-техническата база на общинска художествена галерия „Петър Персенгиев“	Община Нови пазар	11 760,00	11 760,00	11 550,00
10.	„Оборудване и популяризиране дейността на НЧ „Христо Ботев-1872“	Народно читалище „Христо Ботев - 1872“ гр. Нови пазар	17 238,60	17 238,60	17 238,60

По три проекта се очаква извършване на окончателно плащане, за което няма

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

основание да се счита, че няма да се получи. Няма отказани проекти от бенефициенти. Един проект в процеса на оценка по обективни причини е отхвърлен.

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 7.2

Индикатор	Мерна единица	Цел	Постигнати индикатори в края на периода	Източник на данни	Коментар
<i>Изходни индикатори</i>					
Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	12	10	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Въпреки формалното недостигане на целевите стойности (83,33 %) този индикатор по същество би следвало да се счита за изпълнен, с оглед на надвишените целевите стойности на индикаторите за стойност на сключените договори с бенефициенти на подадените заявления - „Общ размер на инвестициите“
Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	8	3	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Поради ограничаващото естество на допустимост на кандидатите – общини, читалища и юридически лица с нестопанска цел от територията на МИГ за дейности, свързани със социалната и спортната инфраструктура и културния живот

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

					индикаторът има слаб напредък (37.5 %).
Общ размер на инвестициите	Лева	1 055 750,00	1 387 467,60	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен.
Брой проекти, свързани с информационни телекомуникационни услуги	Брой	1	0	База данни и отчети МИГ и бенефициент и	Подадените проектни предложения предимно са свързани с реконструкция, рехабилитация, ремонт и оборудване, а не за предоставяне на услуги.
Брой проекти за изграждане/подобряване на сгради, свързани с предоставяне на услуги	Брой	3	3	База данни и отчети МИГ и бенефициенти	Индикаторът е изпълнен.
Индикатори за резултат					
Изградени или ремонтирани детски Площадки	Брой	6	1	База данни и отчети МИГ и бенефициенти	Поради възможността на общините да усвояват средства от други финансиращи органи (предимно ПУДООС) за изграждане или ремонтиране на детски площадки интересът за осъществяване на подобни проекти е слаб.
Заведения за социални услуги с подобрена база	Брой	2	0	База данни и отчети МИГ и бенефициенти	Тук се имат предвид последователната и целенасочена активност на двете общини, което намалява интереса от мярката, както и

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

					отпаднала необходимост на местната власт за реализация на проекти в тази област с оглед избягване на дублиране с други по-мощни проекти, финансирани от други източници.
Подобрени младежки центрове	Брой	4	0	База данни и отчети МИГ и бенефициенти	Вж. горния коментар.
Подобрени културни центрове	Брой	4	5	База данни и отчети МИГ и бенефициенти	Индикаторът е изпълнен.
Индикатори за въздействие					
Създадени работни места	Брой	3	0	База данни и отчети МИГ и бенефициенти	Реализираните проекти са свързани с подобряване на публична, дребномащабна инфраструктура на територията на Общините Нови пазар и Каспичан и ангажимент на бенефициента е да поддържа изградената инфраструктура след приключване на проектните дейности със собствени средства. В тази връзка може да се счита, че се създават бъдещи предпоставки за заетост.
Население, облагодетелствано от дребномащабните	Брой	15 000	18 000	База данни и отчети МИГ и бенефициенти	Индикаторът е изпълнен.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

инвестиции				бенефициент иНСИ	
------------	--	--	--	---------------------	--

Финансираните проекти пряко съответстват на целите на мярката в т. ч. на специфичната и оказват съществен принос към осъществяването на Приоритет 1 от СВОМР.

Мярка 7.5. „Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа инфраструктура“

Цел: Развитие на туризма и туристическия потенциал на територията на МИГ

Ефективно прилагани договори за финансиране на проекти:

№	Проект	Бенефициент	Обща стойност, лв.	Публичен принос, лв.	Реално изплатена, лв.
1.	„Обновяване на зона за отдих в местност „Кирека“	Община Каспичан	50 400,00	50 400,00	48 794,38
2.	„Община Нови пазар – привлекателен културно-исторически и туристически център“	Община Нови пазар	114 630,79	114 630,79	108 644,00
3.	Подобряване на материално техническата база за нуждите на „Археологическа музейна сбирка“ към общинска художествена галерия „Петър Персенгиев“	Община Нови пазар	23 696,00	22 696,00	22 331,00

Няма отказани проекти от бенефициенти. Един проект в процеса на оценка по обективни причини е отхвърлен. Поради големия интерес към Мярка 6.4.1. от Мярка 7.5. са прехвърлени бюджетни средства в Мярка 6.4.1.

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 7.5					
Индикатор	Мерна единица	Цел	Постигнати индикатори в края на периода	Източник на данни	Коментар
<i>Исходни индикатори</i>					

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	3	3	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен
Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	3	3	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен
Общ размер на инвестициите	Лева	247 791,00	180 942,20	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен. Целият бюджет по мярката е изчерпан на 100 %, като следва да се има предвид, че след анексиране заложената стойност се променя в съответствие с постигнатата. Средствата са прехвърлени в 6.4.1, но индикаторът не е коригиран от страна на МЗХ.
Индикатори за резултат					
Брой посетители на подкрепените атракции	Брой	5 000	5 000	Проучване Отчети бенефициенти	Индикаторът е изпълнен
Брой развити туристически атракции/обекти	Брой	1	2	Мониторинг База данни, отчети МИГи бенефициенти	Индикаторът е изпълнен
Брой туристически, - посетителски или занаятчийски центрове, подпомогнати по мярката	Брой	1	2	Мониторинг База данни, отчети МИГи бенефициенти	Индикаторът е изпълнен

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

МИГ
НОВИ ПАЗАР - КАСПИЧАНПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

Подкрепени програми за маркетинг и реклама и проекти за развитие на продукти и маркетинг на дестинациите	Брой	1	0	Мониторинг База данни, отчети МИГ и бенефициен ти	Липсва интерес към мярката, а и очакванията са били минимални.
Индикатори за въздействие					
Удовлетвореност на посетителите от атракциите и информационните услуги	%	70	70	Проучване Отчети бенефициен ти	Индикаторът е изпълнен
Население, облагодетелствано от инвестициите в туризма от инвестициите в туризма	Брой	7 000	15 000	База данни и отчети и бенефициен ти, НСИ	Индикаторът е изпълнен

Финансираните проекти са в пълен унисон с целите на мярката и допринасят за постигането на Приоритет 2 от СВОМР.

Мярка 20 „Създаване на местен туристически продукт, свързан с местното наследство, изделия и храни“

Цел: Създаване на нов местен туристически продукт, обединяващ местното културно наследство, местните изделия и храни.

Ефективно прилагани договори за финансиране на проекти:

№	Проект	Бенефициент	Обща стойност, лв.	Публичен принос, лв.	Реално изплатена, лв.
1.	„С фолклора - напред към миналото“	Народно читалище „Христо Ботев – 1872“ гр. Нови пазар	23 788,80	23 788,80	21 409,92
2.	„Минало, традиции, послания, съвременност“	Народно читалище „Васил Левски - 1924“ с.Върбяне	18 974,34	18 974,34	15 787,20
3.	„Българските традиции – мост между поколенията“	Народно читалище	17 360,00	17 360,00	17 360,00

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

		„Просвета 1911“ гр. Плиска	-		
4.	„Съхранение и популяризиране на българските народни танци, оцелели през вековете“	Народно читалище „Пробуда 1928“ гр. Каспичан	-	21 560,80	21 560,80
5.	„СВЕТЛИНА И ЗВУК - МОБИЛНО ЕФЕКТНО ОБОРУДВАНЕ“	Народно читалище „Христо Ботев - 1872“ гр. Нови пазар	-	30 432,60	30 432,60
6.	„Вшити традиции - наследство за бъдещето“	Община Нови пазар	-	27 934,00	27 934,00

Сключени договори, прекратени от кандидата:

№	Проект	Бенефициент	Обща стойност, лв.	Публичен принос, лв.
1.	„Възраждане и популяризиране на българския фолклор в с.Косово“	Народно читалище „Христо Косовски 1926“ с.Косово	16 078,04	16 078,04
2.	„Богатството на старите кулинарни традиции“	Народно читалище „Христо Ботев-1896“ с.Каспичан	8 688,10	8 688,10

Два проекта на етапа на оценка по обективни причини са отхвърлени от МИГ.

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 20					
Индикатор	Мерна единица	Цел	Постигнати индикатори в края на периода	Източник на данни	Коментар
<i>Исходни индикатори</i>					
Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	10	8	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен на 80%, близо е до поставената цел и може да се счете за достигнат с оглед, че индикаторът за

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

					стойност на проектите е достигнат на 93,9 %. Следва да се има предвид и, че на етапа на оценка два от проектите са отхвърлени. В тази връзка може да се предположи, че липсата на интерес е обусловен от невисок интелектуален капацитет.
Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	10	6	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен на 60%, като с оглед спецификата на участниците и ограничения им капацитет. Може да се счете, че е постигнат максимум с оглед, че индикаторът за стойност е изпълнен на 93,9 %.
Общ размер на инвестициите	Лева	143 374,00	134 458,24	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Индикаторът почти е изпълнен, като се отчита изпълнение от 93,9 %. Незначителните 6,1% се дължат на бенефициенти, отказали изпълнение на договорите си.
Индикатори за резултат					
Организиран и проведени фестивали и събития, свързани с местното културно наследство	Брой	4	4	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

Възстановени и подобрени обекти от културно - историческото наследство	Брой	2	5	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен
Проучвания, свързани с културно наследство	Брой	1	0	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Интересът към мярката е бил предсказуемо нисък, а вниманието – насочено към физическото възстановяване и подобряване на отделни обекти.
Създадени или обновени исторически или етнографски сбирки	Брой	1	0	Мониторинг База данни и отчети МИГ	И тук неизпълнението отговаря на минималните цели/предвиждания/ на обособената територия за налични такива сбирки, които са твърде рядко посещаеми..
Проведени маркетингови и рекламни кампании и събития, свързани с валоризацията на местното културно наследство	Брой	1	0	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Липсват такива поради ограничените възможности във времето, свързани основно с пандемията „КОВИД 19“ и държавно наложените ограничения.
Събития, свързани с популяризиране на местните продукти и изделия	Брой	1	3	Мониторинг База данни и отчети МИГ	Индикаторът е изпълнен
Индикатори за въздействие					
Удовлетвореност на посетителите от проведените събития	%	70	70	Проучване	Индикаторът е изпълнен

Индикаторът допринася за изпълнението на Приоритет 1: Обособяване на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

специфичен за територията туристически продукт чрез развитие и популяризиране на местното историческо наследство, в т. ч. специфична цел 1.3. Интегриране на местните изделия и храни в специфичния туристически продукт. Чрез постигнатите резултати на индикатора се създава и поддържа високо ниво на „добавена стойност“- укрепване на местния капацитет и подобрене на социалния капитал, оживяване на територията чрез подобряване работата на местното самоуправление и мултиплицирането на проектните резултати.

2.6. Анализ на изпълнението по години и обособени територия.

Прилагането на СВОМР за програмния период 2014-2020 г., както вече бе споменато стартира след подписването на договора за одобряване на МИГ през м. октомври 2016 г., с което първоначално разработеният график на прилагане се измества и обективно се съкращава времето за договаряне на средствата по СВОМР. Поради ограничените възможности във времето, свързани основно с пандемията „КОВИД 19“ и държавно наложените ограничения също се констатира обективна забава. С удължаване срока на действие на СВОМР тази забава до някаква степен е компенсирана.

Мониторингът на прилагането на СВОМР включва 1 междинна оценка, както следва:

- Междинна оценка - обхваща първата година от ефективното прилагане на стратегията - периода 21.10.2016 год. – 01.10.2023 год. Към момента на нейното завършване, поради обективно по-късно започналото прилагане на процеса на СВОМР, едва 6 проекта са приключили и са разплатени. Оценката регистрира относително добър потенциал на територията на база на заявения интерес.

- Настоящата оценка - обхваща целия период на прилагане на СВОМР от началото на прилагане на договора - октомври 2016, до 10 септември 2025 г. В края на този период са договорени 94% от предвидения бюджет за финансиране на проекти. Това е обективен показател, както за несъмнено увеличаващият се „коэффициент на полезно действие“ на МИГ-а в течение на последните четири години във всички

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

направления, така и за безвъзвратно загубените първи две години от действието на СВОМР, както на обособената територия, така и за другите в страната.

Прилагането по години показва също, че е налице обективно забавяне в първите две години, което води до неравномерност в динамиката по прилагането на подхода. Изпълнението на стратегията е постигнато основно през последните четири години. Това е обвързано фактически и логически и с неравномерно разпределение на усилията за управление и администриране на стратегията.

3. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Отговори на въпросите за оценка

<p>Процес на прилагане</p>	<p>Доколко информацията за възможностите за финансиране е била достатъчна за инвестиционни бизнес намерения с подкрепата на Стратегията за ВОМР и МИГ „Нови пазар – Каспичан“. Допринася ли за повишаване на обществената активност на територията.</p>	<p>Основният извод, който се налага е че:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Информацията е била достатъчно навременна /с изключение на първите две години/ и напълно ползотворна. Редки изключения са едностранните действия от страна на МЗХ/ДФЗ за промяна и намаляване интензитета на помощта (в туризма); 2. Като резултат, са подадени значителен брой проектни предложения с очакване за пълно и максимално изпълнение по усвояване бюджета по мерките на стратегията; 3. Повишена е информираността на широката местна общественост, взаимовръзката и работните ѝ контакти с работата на МИГ и възможността за подпомагане по СВОМР. В резултат на това: <ul style="list-style-type: none"> - поредица кандидати, вкл. и от частния бизнес, са
-----------------------------------	---	--

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

		<p>участвали с повече от един проект; -създадена е добра, надграждана с годините основа за успешна работа през следващия програмен период; 4.Горните изводи, касаещи акцентирuемо пълнотата, качеството и навременността на информацията, категорично допринася за повишаване на обществената активност. Потвърждават се изцяло от резултатите на проведената анкета.</p>
	<p>Какви проблеми са налице в процеса на изпълнение на административните договори по одобрените проекти.</p>	<p>Основният констатиран проблем в процеса на прилагане, е свързан с късното сключване на тристранните договори с бенефициентите. 1.Това от една страна скъсява общото време за реакция на получателя на средствата и изпълнението на проект; 2.От друга краткият период или забавата, невидимостта (в т. ч. при пандемията „КОВИД19“) затруднява изключително много осигуряването на необходимото съфинансиране, когато се осигурява индиректно от бенефициента /това е огромният брой от случаите/ като се ползват банкови кредити и други привлечени средства. 3.Това е и основна причина за оттегляне на Кандидатите от одобрени за финансиране проекти, или отказ от вече сключени договори.</p>
	<p>Доколко балансирано е прилагането на мерките.</p>	<p>Прилагането на СВOMP по приоритети, съгласно заложеното в стратегията</p>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

		<p>Разпределение на средствата за обособената територия , е напълно балансирано:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. За територията на общ. център Каспичан са утвърдени 12 проекта, а за Нови пазар - 10; 2. Предвиденият бюджет за публичен принос по всички мерки е усвояван съразмерно и е общо изпълнен на 94%; 3. Прилаганите мерки са в съответствие със заложените цели, свързани с познати от предходни години и понастоящем за пореден път идентифицирани необходими; 4. Според голямото мнозинство на анкетирания респонденти, мерките и съпътстващите дейности са съобразени с нуждите на целевите групи.
	<p>Цялостната комуникация, администриране и отзивчивост на екипа на МИГ „Нови пазар - Каспичан“.</p>	<p>Констатираните проблемите изразяват в:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Първоначално в спазването на предвидените в наредбите срокове за прилагане на проекти по СВОМР, повлияно от: 2. Сложната координация между МИГ, МЗХ, ДФЗ; 3. Що се касае до цялостната работа по комуникацията, администрирането и отзивчивостта на екипа на МИГ-а, отговорът е категорично положителен.
	<p>Какви препоръки могат да се дадат за разработването и прилагането на стратегията за местно развитие през следващия програмен период.</p>	<p>За препоръчителната част - вж. настоящите отговори по тази таблица за констатирани проблеми при:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сключването и изпълнението на тристранните договори; 2. С особена острота анкетирания поставят въпроса за съфинансирането;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

		<p>3. Анкетата съдържа разнопосочни желания на анкетираните, гравитиращи около увеличението на средствата за култура.</p>
<p>Резултати</p>	<p>До каква степен е усвоен заложения бюджет по мерки.</p>	<p>Степента на усвояване на общия заложен бюджет за изпълнението на СВOMP е пределно висока - 94%. 1. По мерки е както следва: - по мярка 4.1.1, тя е 56,6%; - по мярка 4.1.2 изпълнението е нулево, като средствата са прехвърлени в други мерки; - по 4.2.1. - 61,6%; - по 6.4.1. - 89,1%; - по 7.2 - 131,4%; - по 7.5. - 73% и - по 20 - 93,9%. В тази връзка: 2. Може да се заключи, че - по някои мерки изпълнението е посредствено - по 4.1.1., по 4.1.2. - нулево, по 4.2.1., тъй като не отговарят изцяло на очакванията на местната общност; - по други видове мерки изпълнението е относително добро - по 7.5. и много добро - по 6.4.1. - като отлично може да се квалифицира изпълнението по мярка 20, а очевидното надвишение, съобразено с проявения интерес и навременните действия на МИГ, МЗХ, ДФЗ - по 7.2. 3. Съответно, от тук следва изводът, че посоченото ниско, или сравнително ниско процентно изпълнение на част от мерките, е очевиден факт, но същият е с твърде по-ниска, в повечето случаи - с пренебрежимо ниска</p>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

		<p>стойност, от заложения общ бюджет по стратегията. Вж. „Таблица за мерки, бюджет и дялове на средствата по мерки...“, според която най-ниското изпълнение се очаква именно в посочените мерки с ниско процентно изпълнение и средствата, отделени за тях варират между 4 и 8 процента. Тук не може да се прави само положителен извод за информираността на МИГ-а за обществените нагласи, но и за цялостно познаване на местните условия и очакванията на населението;</p> <p>4.В заключение:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мерките с ниско процентно изпълнение представляват твърде малка част от общия бюджет, предназначен за стратегията и оказват минимално въздействие като резултат върху цялостното изпълнение; - цялостното изпълнение на общия бюджет по стратегията следва да бъде преценяван и оценяван в съответствие с относителната тежест спрямо общият бюджет БФП за всяка от мерките вкл. и на нейното съфинансиране, предвидени от МИГ-а и утвърдени от УО на ПРСР. - в неоспоримо заключение: изпълнението на общия бюджет е значително високо – 94%.
	<p>До каква степен планираните мерки в СВОМР, както и съпътстващите дейности по СВОМР на МИГ са съобразени с необходимостите. До каква степен са изпълнени</p>	<p>Съобразно резултатите от изпълнението на СВОМР и проведените проучвания следва да се заключи, че:</p> <p>1.Планираните от МИГ-а мерки и съпътстващото им изпълнение, са съобразени</p>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

	<p>заложените цели по мерки.</p>	<p>изцяло с необходимостите и произтичащите от тях дейности /мерки/, очаквани от местната общност. В тази връзка е категоричното мнение на местната общност, съобразно отговорите в анкетата.</p> <p>2.Степента на изпълнение на общата стратегия е пределно високо, като отговаря изцяло на предвижданията на МИГ-а. Изпълнението на индикаторите е доказано неоспоримо чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> -достатъчно като брой и качество подадени проектни предложения, одобрени и фиксирани; - брой на сключените адм. договори; -изпълнените проектни предложения за усвояване на бюджета; -планираните и съпътстващи мерки по СВOMP кореспондират с малки изключения с необходимостите - ясно дефинирани в бюджета като общи очаквания на местната общност. <p>Общото изпълнение е неоспорим факт и обуславя във висока степен съответствието между заложено, изпълнено и необходими - изпълнени заложените цели по мерки като цяло.</p>
<p>Въздействия</p>	<p>Доколко Стратегията за ВOMP допринася за утвърждаване на местната идентичност и чувство за принадлежност към територията на МИГ „Нови пазар – Каспичан“.</p>	<p>Целенасочеността на мерките, търсеният консенсус м/у МИГ, местно самоуправление, местна общност и УО на програмата, създават макар и по-бавно от очакванията, принос за принадлежност към</p>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

		<p>територията, доверие и повишаване на местния капацитет. В тази връзка са констатациите от проучванията и от анкетата, изложени горе, както и в заключителната, изводна част от настоящата оценка.</p>
	<p>Какво е въздействието от изпълнението на Стратегията за ВОМР върху територията на МИГ „Нови пазар- Каспичан“.</p>	<p>Обективно, то се очертава в: - проявения интерес към предложените мерки - към вече упоменатата част от тях в настоящия анализ; - и според проведената анкета: в осезаем принос за комплексното икономическо, балансирано и устойчиво развитие на територията, до разнообразие на икономическите дейности, както и привличане на допълнителен финансов ресурс към местната икономика.</p>
	<p>До каква степен изпълнението на Стратегията за ВОМР допринесе за осигуряване на добри условия за живот и заетост на територията на МИГ на основата на ефективно и интегрирано развитие на туризма, аграрния сектор, неземеделския бизнес и съпътстващата публична инфраструктура и услуги? ? В кои от изброените сфери е най-осезаемо влиянието от изпълнението на Стратегията за ВОМР?</p>	<p>1.Изпълнението на подпомогнатите проекти по СВОМР във висока степен допринесе за осигуряване на по-добри условия за живот и заетост на територията на МИГ: -изключително съществен е приносът, осъществен чрез прилагане на проектите, основно по мерки, 6.4.1; 7.2; 7.5 и 20. към основната стратегическа цел; -като резултат от прилагането на СВОМР са създадени значителен за местната общност брой работни места - 33, въз основа на реализацията на проектите; - създават се възможности и предпоставки за допълнителни работни места</p>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

		за осигуряването на поддръжката, експлоатацията и охраната на създадените материални и нематериални активи.
	Доколко е създадена „добавена стойност“ от прилагането на ЛИДЕР – укрепване на местния капацитет, въвеждане на иновативни за територията дейности и/или подходи	В значителна степен е създадена „добавена стойност“ от прилагането на ЛИДЕР - местният капацитет е нарастнал като ефект от: -проведените обучения и информационни мероприятия и дейности; - увеличената база от знания, организационни и лични умения; в този смисъл добавената стойност към местната общност, според анкетата, е оценена високо; - опит, въведени са иновативни за територията дейности в рамките на подкрепените от СВOMP проекти.

Последният от оценъчните въпроси, както беше споменато и в методологията на настоящата оценка, е продиктуван от специалния одитен доклад на Европейската сметна палата: „Подходът LEADER за водено от общностите местно развитие насърчава ангажираността на местно равнище, но няма достатъчно данни за допълнителните ползи”², за подхода ЛИДЕР за периода 2014 – 2020 г. извежда в заключение, че в досегашния опит по прилагане на ЛИДЕР често явление е стремежът към формалното удовлетворяване на целевите стойности на изходни индикатори, като напр. брой на проектите, като в същевременно много проекти не съответстват на целите на стратегиите и не оказват търсеното въздействие върху територията. В тази връзка се препоръчва повече внимание върху съответствието на подпомаганите проекти с целите на стратегиите и създаването на „добавена стойност“ от прилагането на ЛИДЕР като постигане на по-голяма въввлеченост на

² Специален доклад „Подходът LEADER за водено от общностите местно развитие насърчава ангажираността на местно равнище, но няма достатъчно данни за допълнителните ползи”, Европейска сметна палата, 2022 г., https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR22_10/SR_Leader_BG.pdf

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

заинтересованите страни и повече възможности за нововъведения. В тази връзка е и последния въпрос от оценката.

Предвид настоящата оценка цялостният извод, който се налага е, че прилагането на СВОМР на територията на МИГ „Нови пазар – Каспичан“ за програмния период 2014-2020 г., е успешно, тъй като:

- ✓ Извършената работа е значителна като обем и с очаквано високо качество, осъществена е в дължимата последователност, прогнозируемост, отчетност и прозрачност, с висок професионализъм и умение. Двугодишната първоначална забава и тази, свързана с временните обективни ограничения по време на „КОВИД 19“ е преодоляна във висока степен, макар и да се отразява частично негативно върху някои основни индикатори – по отношение рамера на вложените ресурси и количественото изражение по някои от мерките;
- ✓ Външният израз на това закъснение е констатирано на ранен етап – още при извършване на Междинната оценка до м. ноември 2023 год., последвано от по-висок интензитет и натоварване на екипа и до настоящия момент. С оглед на конкретните резултати, е преодоляно почти изцяло, защото достигнатата резултатност е напълно сравнима, дори в определени направления – по-добра, с осреднените показатели на други МИГ-ове на национално ниво. Примери в това отношение са мерките по 6.4.1 и 7.2;
- ✓ Крайно негативно явление в цялостния процес по подготовката на проектни предложения, последвалото им одобрение и очакваното реално изпълнение, е непредсказуемото поведение на част от кандидатите и оттеглените и отказани от тях 11 бр. проекти, някои от които – дори и след сключване на административния договор за БФП – 6 броя. Подобно поведение не следва да бъде насърчавано, но възможностите за реакции от екипа, са нулеви. Не се гонят цели

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

стойности на различни изходни индикатори, но е пропиляна значителна обществена енергия, безвъзвратно са изгубени месеци на специализиран труд, останали са неоползотворени средства, а най-малката беда е влошаването на отчитаните резултати. Причини за така възникналите ситуации са незадоволителната финансова култура, липсата на гарантирано банково финансиране, несигурността в изпълнение на собствените ангажименти, поради липсата на финансови ресурси и съответно - влошено финансово състояние на жителите на територията;

- ✓ Изрично посочените по-горе отказани и оттеглени 11 проектни предложения, са на обща стойност около 754 000 лв. Тези обстоятелства намират своите негативни последици в общите и специфични констатации относно: стойността на общо усвоените средства, на средствата по различните мерки - конкретната успеваемост по различните мерки, броят на одобрените от „МИГ Нови пазар-Каспичан“ и от ДФЗ - РА проектни предложения на ранен или окончателен етап. Отделно оказват същото влияние и върху процентното високо, но все пак - частично изпълнение за цялостното прилагане на СВМОР и профилираната реализация - за някои отделни мерки изпълнение. Обективната оценка по направения извод, не могат да повлияят неблагоприятно върху цялостната оценка на екипа на МИГ-а;
- ✓ Основните цели на СВМОР са изпълнени във висока степен – най-вече като заложен бюджет и много доброто му изпълнение, участието на бенефициенти с повече от един проект, значителното надвишаване на първоначално заложените стойности, описани в предходния абзац. Създава се дългосрочна ефективност чрез изграждане и надграждане на капацитет, придобиване на знания за подобряване на социалния капитал и работата на местното самоуправление, за „оживяване на територията“ и осигуряване на по-добри условия за живот и заетост. В

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

този смисъл оценката на анкетиранията лица е еднопосочна – укрепва се фундаментът на създаваната „принадена стойност“, чрез усъвършенстване на местния социален капитал, като водещ структурен елемент за настоящи и бъдещи по-добри жизненни условия и трудова заетост;

- ✓ Местната икономика е усвоила успешно 94% от предвидения бюджет за публична подкрепа на местни проекти;
- ✓ На територията на общността са реализирани значителни по обем инвестиции – 4 082 935 лв., които носят директни и косвени ползи за развитието на местната икономика. Частният сектор е усвоил значителни за тази общност средства – 66%. Заедно с това, под формата на съфинансиране е осигурил над 850 000 лв., а мобилизирането на този съвместен потенциал, не би бил възможен без оказаната помощ от СВОМР, стимулирайки местната конкуренция като цяло;
- ✓ Новосъздадените трайно 33 работни места, като пряк резултат от прилагането на Стратегията, е важна за района и е с директно, макар и минимално въздействие по отношение на трудовата заетост, но с видимо значение за ползите от европейското финансиране и укрепване на доверието към институциите на Съюза и към българската държава;
- ✓ Извършен е добър старт за цялостно обхващане територията на МИГ-а, като продължение на подхода „Лидер“ и са осъществени реални предпоставки за осезаеми по-малки различия между общинските центрове и по-малките населени места, където капацитетът продължава да бъде значително ограничен;
- ✓ Подаваните проектни предложения са качествени и имат добра успеваемост, като процентно съотношение на одобрени и подадени заявления;
- ✓ Обществено значима е високата оценка на бенефициентите за взаимодействието с МИГ-а;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

МИГ
НОВИ ПАЗАР - КАСПИЧАН

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

- ✓ Сред местната общественост и органите на местна власт и местно самоуправление, е налична добра обща информираност относно дейността на „МИГ Нови пазар – Каспичан“, означаваща отчетност, прозрачност, добри съвместни комуникации, както и ясно осъзнати ползи от СВОМР и работата на МИГ-а. В този положителен смисъл са и масовите отговори от респодентите на извършената анкета;
- ✓ С най- голяма популярност и проявен интерес, се ползват две мерки – по 6.4.1., касаеща развиване и укрепване на неземеделки дейности с предвиден бюджет, представляващ 41% от планирания бюджет, както и мярка 7.2., отнасяща се до инвестиции в дребномащабна инфраструктура – 37 %.

В заключение следва да се изложи, че оценяваната работа на МИГ „Нови пазар - Каспичан“ е съдържателна и ефективна, във висока степен – професионална и с много добро качество. Като външен независим фактор за направените констатации, са използвани и данни от анкета, проведена в периода от 15 август до 5 септември 2025 год. между 31 физически лица, от които:

- 23 – жени и 8 мъже;
- 15 представители на публичния сектор; 10 на бизнеса; 5 на НПО и 1 научно/учебно заведение;
- 8 от анкетираните лица от стопанския сектор и НПО са бенефициенти по СВОМР;
- Болшинството анкетирани са на възраст между 30 и 50 години – 14 лица, следвани от лицата над 50 год. – 13 и 4 под 30 години.

Анализите, изводите и препоръките на настоящия оценителен екип, почиват върху изходяща и входяща документация, предимно от МИГ „Нови пазар-Каспичан“, съобразена с национални и съюзни доклади, препоръки, заповеди, договори и сведения от различно естество.

Резултатите от анкетата служат за ориентир по някои общи въпроси и специфични особености, свързани с местните възприятия и разбирания: въздействие на Стратегията върху територията, принос на същата за утвърждаване и

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

**ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.**

идентичност на чувството за принадлежност към местната общност, повишаване на обществената активност и др.п. Ето защо констативно-съобразителната, заключителната, изводна и същинска, както и крайната препоръчителна части, са съобразени с отговорите на анкетираните лица, доколкото последните не влияят пряко и непосредствено на обследваните документи – доклади, анализи, съобщения, кореспонденции, формуляри, запитвания, протоколи и други писмени и веществени доказателствени средства.

Препоръки, които в голямата си част касаят МЗХ или ДФЗ, но са относими към изпълнението на СВОМР:

-стартиращите Стратегии и мерки на територията на страната да се изготвят по-прецизно, като се разполага с достъчна по обем и качество информация, както и да се осигурява достатъчен времеви толеранс за равен старт;

-да се ускори и подобри работата на държавната администрация, относимо най-вече за ДФ „Земеделие“ – РА;

-към типовите формуляри за междинни и окончателни оценки да се добави графа за причините на пълно или частично неизпълнение – кратки обяснения с изводи за обективни, или субективни причини при неизпълнение;

-да се обърне специално внимание на маргинализираните и уязвимите групи;

-да не се налагат едностранно – от УО на програмата, същностни промени в стратегията, вкл. и промени в интензитета на БФП.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

Използвани източници на информация:

1. Протоколи от проведени заседания на УС на СНЦ „МИГ-Нови пазар - Каспичан“;
2. Протоколи от проведени Общи събрания на СНЦ „МИГ-Нови пазар - Каспичан“;
3. Годишни доклади към УО на ПРСР за изпълнение на дейностите и разходите;
4. Оценителни доклади от проведени КППП.;
5. Регистър на входираните проектни предложения;
6. Насоките за оценка на LEADER/BOMP (ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ -Генерална дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“ -Отдел С.4, 2017 г.: Насоки. Оценка на LEADER/BOMP. Брюксел);
7. Стратегия за BOMP на МИГ;
8. Справки, предоставени от МИГ;
9. Междинна оценка на МИГ от 2023 год.;
10. Допълнителни споразумения между МИГ „Нови пазар – Каспичан“ и МЗХ, с УП на ПРСР;
11. Проучвания – за проследяване ефективността на дейностите по оживяване на територията и мониторинг на нагласите, както на потенциалните бенефициенти от територията, така и на косвените бенефициенти – населението/определени обществени групи от територията и анкета, проведена в периода 15 август до 5 септември 2025 год. на територията на МИГ „Нови пазар – Каспичан“.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ- ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

Използвани съкращения

БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ДФЗ	Държавен фонд земеделие
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕООД	Еднолично дружество с ограничена отговорност
ЕС	Европейски съюз
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение
Подходът ЛИДЕР	Метод за развитие на селските райони чрез местни инициативи, прилаган „отдолу-нагоре“ от местни инициативни групи (МИГ)
Подходът LEADER	Връзки между дейностите за икономическо развитие на селските райони
МИГ	СНЦ „Местна инициативна група Нови пазар – Каспичан“
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
ООД	Дружество с ограничена отговорност
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
СВОМР	Стратегия за Водено от общностите местно развитие
СНЦ	Сдружение с нестопанска цел
УО	Управляващ орган
УС	Управителен съвет
ХВП	Хранително вкусова промишленост